

Kauno buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai yra aktyvūs. Tai įrodo pilnos salės susirinkusiujių į susitikimus, kuriuos organizuoja LPKTS Kauno filialas arba jo poskyriai. Praėjus šeštadienį Kauno Panemunės, Petrašiūnų, Vaišvydavos, Rokų, Šančių mikrorajonuose gyvenantys buvę politiniai kaliniai ir tremtiniai, Laisvės kovotojai aptartis medicinos paslaugas susitiko su LR Seimo nare prof. Vida Marija Čigriejiene, dirbančia Seimo Sveikatos reikalų komitete.

Medicinos paslaugų teikiimo gyventojams reforma, kuri Lietuvoje tēsiasi jau daug metų, įneša vis daugiau pačiavos ir pacientai nejaučia teigiamų rezultatų. LR Seimo nare prof. Vida Marija Čigriejiene išsamiai nušvietė sveikatos apsaugos sistemos padėtį, kalbėjo apie susiklosčiusią prieštarinę Kauno onkologinę.

Laukiami susitikimai

Prof. Vida Marija Čigriejiene su LPKTS Kauno filialo nariais Zenono Šiaučiulio nuotr.

Auga gražus atžalynas

Dažnai LPKTS būstinės salė Kaune užvindavo jaunatviškas šurmuly, kai įgyvadė istorijos pamoką susirenka Kauno miestovidurinių mokyklų, gimnazijų 8–9 klasių moksleiviai. Pamokos būna susietos su pilietinio ugdymo disciplina tema: "Tėvynei pasiaukojimo pavyzdys – Lietuvos partizanai".

Šiose pamokose dalyvauja garbingi, Lietuvai nusipelnę žmonės. Tai – LPKTS pirmininkas Antanas Lukša, Lietuvos vytinės rinktinės karių sąjungos pirmininkas Antanas Paulavičius, LLKS štabo viršininkas Vytautas Balsys, atkurtos Didžiosios Kovos partizanų apygardos vadas Augustinas Švenčionis ir kiti. Jų autentiški prisiminimai, gyvas įtaigus žodis užpildė istorijos vadovėliuose pateiktos medžiagos spragą.

Jau šiais metais į susitikimą atvyko per 60 Kauno "Nemuno" vidurinės mokyklos moksleivių, istorijos mokytojai. Pamokos programa, apžvelgiant partizaninio karo Lietuvos aspektus, siejama su legendinio partizano Juo-

"Nemuno" vidurinės mokyklos moksleiviai susitikime su buvusiais partizanais Jolitos Navickienės nuotr.

zo Lukšos-Daumanto 55-osiomis žūties ir 85-osiomis gimimo metinėmis, minėtuosius 2006 metais. Šį kartą prelegentų pranešimuose atsispindėjo ir Sausio 13-osios įvykiai, prisiminta kita svarbi istorinė data – 1923 m. sausio 15-oji – Klaipėdos krašto sukiliimo diena. Abu šie įvykiai svarbūs Lietuvos politinio gyvenimo raidoje.

"Nemuno" vidurinės mokyklos moksleiviai parengė literatūrinį montażą apie pasiaukojimą, kovos už Lietuvos laisvę prasmę.

Gyvosios istorijos pamokas inicijuavo Kauno miesto savivaldybės Švietimo tarybos, Lietuvos Krikščionių demokratų partijos, Kauno skyriaus

"Tremtinio" inf.

nės ligoninės, kuri pernai, prieštaraujant visuomenei, buvo prijungta prie Kauno universitetinių klinikų, padėtė. Taip pat buvo nagrinėtas šeimos – pirminio gydymo centrų klausimas. Seimo narė atsakė į susirinkusiesiems rūpimus klausimus.

Susitikimo dalyviai teigė, kad panašūs buvusių politinių kalinių ir tremtinų susibūrimai yra laukiami. Vasario 10 d. 15 val., šeštadienį, tose pačiose patalpose bus minimos Laisvės šauklio, poeto Bernardo Brazdžionio 100-osios gimimo metinės. Dalyvaus buvusių tremtinų choras "Ileges", apie poetą prisiminimais pasidalys su juo asmeniškai bendradavę šio choro įkūrėjai: kompozitorius ir poetas, partizano Daumanto premijos laureatas Antanas Paulavičius, choro vadovė Bronė Paulavičienė ir choro dalyviai.

Vytautas GULOKAS

Prof. Vytautas LANDSBERGIS

Parodymai matantiems

Juro Abromavičiaus nūžudymo tyrimas neišvengiamai grąžina į 1993 m. įvykius. Gal ir kiek anksčiau. Tyrimo iniciatorius A. Paulauskas to nenorėjo, siekė atkirsti įvykių grandinę, bet prasidėjus tyrimui visą laiką kalbama, bemaž pirmiausiai, apie Kauno savanorių nepaklusnumo akciją Pakaunėje. Kai kas megindavo ir net šiandien mėgina tą keliaisdešimties vyru protestą vadinti „maišu“. Taip, jie atsisakė vykdyti ministro įsakymą ir tuo būdu pažemino vieną noriai atsistatydinusį Vyriausybės ministram; bet kaip tašyk vadinti ištisos atskaitingos institucijos, VSD, šiandieninį atsisakymą vykdyti aukščiausios valdžiosprendimą? Tikras maištas ir diversija prieš visą valdžios sistemą, ne kitaip.

Norint geriau suvokti anų įvykių prasmę ir reikšmę – tai pat nemažą pavojų Lietuvos valstybei – būtina matyti ne vien jų seką, bet ir plotį. 1993 m. liepa–rugsėjis – tai Rusijos kariuomenės visiško išvedimo metas, o sykiu ryškėjantis viadaus politinių jėgų sutarimas, kad Lietuva turi atvirai siekti narystés NATO.

Buvo stiprios priešingos jėgos – pirmiausiai Rusijoje, bet įtakingos ir Lietuvoje, –

kurios nenorėjo nei vieno, nei kito. O norėjo labai aiškiai ir atvirai: „išeinant pasilikti“ arba, jei pavyktų, parodyti, kad nuo išvedimo pasidarė blogiai; galbūt gauti pretekstą ištisies grįžti arba nors ne išvedinėti kariuomenės iš Latvijos ir Estijos. Be to, pakirsti Lietuvos savarankiškumą, pririšti prie Rusijos sutartimi dėl karinio tranzito per Lietuvą, gal ir „saugumo“ vietinei valdžiai garantijomis; apsaugoti nuo Lietuvos narystés NATO prasčiausiai sukompromituojant ją iš anksto kaip nestabilią, nedemokratinę kandidatę.

Tiems tikslams pasiekti neregėta geresnės priemonės kaip valstybės vidinė sumaištis, ypač ginkluotų pajėgų suprišinimas, valdžios dezinTEGRIMAS ir krauso praliejimas neva „pilietyniame kare“. Tai jau buvo pavykę Gruzijoje ir Azerbaidžane, nušalinant prezidentus Z. Gamsachurdiją ir A. Elčibėjų, kad ten ilgam ištvirtintų buvusios nomenklatūros valdžia.

Norint panašių dalykų Lietuvos, reikėjo įtampos ginkluotose pajėgose, kurių nors struktūrų didelio nepasitenkinimo. Taip intrigų taikiniu taupo savanoriai.

(keliamo į 2 psl.)

Parodymai matantiems

(atkelta iš 1 psl.)

Pakanka pasiskaityti Panevėžio ir Kauno rinkinių kreipimasi apie savo vargingą, žeminančią, užgaulią padėtį 1992 m. vasarą ir vėlesnę pasitraukusiu į mišką deklaraciją (pasiraše J. Maskvytis), paskelbtą laikraščiuose 1993 m. rugsėjo 18 d. Matome: praėjo metai, o padėtis nepagerėjo; atrodo, pasikeitus valdžiai buvo dar tyčia bloginama. Jau 1992 m. vasarą „ministro A. Butkevičiaus grubus elgesys su savanoriais peržengia visas ribas. Jis vadina mus kvailiais, keikia rusiškais keiksmažodžiais“ (iš tuometinio savanorių kreipimosi į Aukščiausiąją Tarybą, žr. kn. „Viešoji informacija apie 1993 m. savanorių akciją Pakaunėje“, V., 2006, p. 13). Dabar, po metų, ministras pasitraukusiuosius į mišką apšaukinėja „kriminaliniai nusikaltėliai“. Tai juos labai ižiesdavo, o sykiu su „ultimatumu“ dar galėjo būti ir propagandos priemonė rengiantis panaudoti jėgą. Būtent „likviduoti“ išėjusiuosius į mišką reikalavo generalinis prokuroras A. Paulauskas (žr. ten pat, p. 65), o jam pavaldus Kauno prokuroras grūmojo, kad likvidavimui pakaksi vos 15 minučių... (Ne be reikalo, turbūt išgirdės apie planus, vidaus tarnybos pirmasis pulkas Kaune pareiskė neisiąs prieš savanorius). Tačiau nesunku suprasti, kad dvi radikalai nusiteikusios aukštos institucijos – KAM (bent ministras) ir Generalinė prokuratūra – nepaliko protestuojantiesiems jokio pasirinkimo: arba jūs antivalstybiniai, arba kriminaliniai nusikalteliai. Konfliktuoja su Kauno mafija? Tai nusiginkluokit, ir tegu jus tvarko. Ypač pavojingai provokuojant buvo laikraščio „Kauno laikas“ laikysena – protesto akcija tame reklamuojama ir aukštinama kaip „sukilimas“ prieš komunistų valdžią ir „perversmas“; skelbiamai tai „žygis į Vilnių“, tai „ižengimas į Kauną“, tariai visuotinė parama didvyriams, panieka neprisidedantiesiems. Dar ir apibendrinama, neva visas „kraštas stumiamas į sukilimą“... Nesukurstė, neįstumė, bet stengėsi labai. Neatrodė, kad prokurorai būtų tyré, kas už to visko stovėjo, kas laikraščio rankomis kurstė ir manipuliavo. Tokia neabejotinai suinteresuota jėga būtų Rusijos specialiosios tarnybos. Bet kam tirti?

O jvykių planavimo ryšys su Rusijoje brėstančia lemiamo konfrontacija, 1993 m. rudens puču Maskvoje? Nuversdami prezidentą B. Jelciną, valdžią siekė užgrobtį A. Ruckojus ir R. Chasbulatovas, pasižadėję atkurti SSRS...

Prie sėmoningų provokatorių Lietuvoje dar tenka priskirti pasitraukusiu miškan „atstovą spaudai“, aktyvų kurstytojų bei ideologą R. Kazéną. Neva kursto prieš A. Butkevičių (savanoriai reikalauja jo pašalinimo), bet po ketverių metų visi trys – A. Paulauskas, A. Butkevičius, R. Kazénas – stovi petys petin. Nauojių sajunga. Du – atvirai prieš NATO.

Tuometinės opozicijos, Tėvynės santaros politikai rūpinosi Lietuvos perspektyvine kryptimi į NATO, tad galimą ginkluotą sumaištį traktavo kaip didelę grėsmę šiam tikslui, kaip

numanomą priešiškų jėgų arbajų manipuliujamą specialią operaciją. Absurdiška šnekėti, nors taip dabare ligiasi kai kurie nesąžiningi asmenys, kad Tėvynės sajunga arba jos pirminkas būtų elgesi kaip pačių siekiamo svarbiausio valstybės tikslu priešai. Bet verta matyti skiriamą liniją tarp jau įvardytų veikėjų, stumiančių į pražūtingą konfrontaciją, ir tų, kurių darbavosi taikaus sprendimo labui.

Taikinamai veikė Seimas, dalis jo NSGK (pirmininkas G. Kirkilas, kol neturėjo užleisti savo posto jėgos šalininkui V. Petkevičiui) ir specialioji Seimo narių komisija, vadovaujama N. Medvedevo, opozicijos vadovas V. Landsbergis (iškart įvertinęs išeimą į mišką kaip „naudingą tik LDDP ir Maskvai“); taip pat savanorių vadai J. Gečas, A. Pocius; ypač svarbū vaidmenį atlikęs, nuosaikių ir supratinę poziciją užėmęs prezidentas A. Brazauskas.

Greta jų – ir nekurstęs, o raminęs laikraštis „Lietuvos aidas“, jo žurnalistai. Apie visų išvardytų taikytojų nuostatas skaitykite minėtoje knygoje „Viešoji informacija apie 1993 m. savanorių akciją Pakaunėje“. Kodėl anuometinių kurstytojų nuostatos buvo kitokios, vis dar galima paklausti jų pačių. Gaila, kad to neatliko nei Generalinė prokuratūra, nei 1997 metų komisija.

O Juras Abromavičius, jo laikyse? Ji prieštarinė, ir tegul tai tiria dabartinė komisija, nes gana aštrus jo ir kai kurių savanorių susipriešinimas matomas net išano meto spaudos. Galii būti, kad ir tie savanoriai Kaune, ir buvęs jų teritorinio štabo viršininkas tąsyk pateko į kur kas didesnį svetimų jėgų sumanytą mėsmaile. J. Maskvyčio ir J. Abromavičiaus į viens kitą atstatyti ginklai, laimei, neiššovė. Iš to matyti ant kokios bedugnės krašto buvome atsidūre.

V. Landsbergis anuomet prognozavo dar porą mėnesių anksčiau, kad kai išeis Rusijos kariuomenė, Lietuva netaps tuoju saugesnė, o iš pradžių bus net priešingai. Tai pasitvirtino, bet politikų valstybiškas protas ir gera valia laimėjo prieš blogą. Kai kurių veikėjų norimo susirėmimo pavyko išvengti, ir šis incidentas baigėsi taikiai. Ardančiosios jėgos nusitaikė į kitus taškus, žinomi mėginimai sukelti traukinį katastrofas. Apie tai V. Landsbergis kalbėjo jau 1994 metų gegužės mėnesį: „Galima įsivaizduoti, kaip būtų ginami Rusijos „gyvybiniai interesai“, Lietuvai pasirašius karinio transito sutartį. Bet koks, kad ir pačių prasimanytas konfliktas, trukdymas ar avarija arba diversija būtų labai lengvai panaudoti bet kokiems kariniams veiksmams prieš Lietuvą arba Lietuvą. O ką reiškia didelės šalies „gyvyba“ nuo mažos šalies, mums primeina ir 1940-ieji“ (žr. V. Landsbergio kn. „Karaliaučius ir Lietuva“, V., 2003, p. 60). Po pusės metų tai ir driokstelėjo Bražuolėje, laimei, be žmonių aukų, kurios buvo numatytos „didžiojo spalio“ metinėms Maskvoje. Nelyginant būsimo dar po penkerių metų namų sprogdinimo repeticija. Karinių veiksmų prieš Lietuvą galėjo būti imtasi jau 1994-aisiais.

|||||| Žinių iš Seimo |||||

Prezidentas ir Seimas neišgirdo buvusių politinių kalinių argumentų

Sausio 18 d. Seimas baigė pratęstą rudens sesiją. Jei nebus sušaukta neeilinė sesija, parlamentarai į posėdžių salę prie išprastos darbotvarkės grįš kovo 10 dieną. Pagal Seimo statutą parlamentas kasmet renkasi į dvi – rudens ir pavasario – sesijas. Rudens sesija prasidėda rugsėjo 10 d. ir baigiasi gruodžio 23 d., pavasario analogiškai – kovo 10 d. ir birželio 30 d.

Ketvirtadienį, paskutinę posėdžių dieną parlamentarai prašė svarstyti dar daug iš rudens sesijos užsigulėjusių klausimų, tačiau, žinoma, visi prasymai nebuvu patenkinti dėl laiko stokos. Tačiau darbotvarkėje atsirado laiko keletui įstatymų projektų, rūpimui buvusiems politiniams kaliniams ir tremtiniams. Vienas iš jų – Vidaus reikalų, Specialiųjų tyrimų tarnybos, valstybėsaugumo, krašto apsaugos, prokuratūros, Kalėjimų departamento, jam pavaldžių ištaigų bei valstybės įmonių pareigūnų ir karių valstybinių pensijų įstatymo pakeitimai. Šis įstatymas, kurį keisti siūlė P. Jakučionis, Seime jau buvo vienbalsiai priimtas, tačiau dėl visuomenėje kilusio triukšmo Prezidento buvo vetuotas ir grąžintas Seimui.

Siūlydamas keisti šį įstatymą Seimo narys P. Jakučionis norėjo, kad Lietuva, mokédama valstybinę pensiją minėtu sričių pareigūnams, neįskaičiuotų į jų darbo stažą tarnybos laiko (iki 1990 m. kovo 11 d.) kitų valstybių ginkluotoms pajėgomis ir tokiose tarnybose, kurios vykdė represijas prieš taikius gyventojus. Tačiau jo siūlyta formulotė neva užgriebė daug platesnę grupę pareigūnų. Todėl šie pareiškė, kad jei bus mažinamas jų darbo stažas, tai jie visai išeisi iš dabartinių tarnybų. Todėl Prezidentas gruodžio 28 d. dekreitu minėtą įstatymą grąžino Seimui pakartotinai svarstyti.

Daug nesigilindami Seimo Socialinių reikalų ir darbo bei Nacionalinio saugumo ir gynybos komitetai Prezidento veto pritarė. Tačiau šiu pataisų iniciatorius P. Jakučionis Seimui paaškino, kad Prezidento patarėjai įstatymą grąžino neįsigilię ir problema tuo nebus išspręsta. Mat grąžintame įstatyme palikta buvusi formulotė, kad valstybinės pensijos pareigūnams skaičiuojamos atsižvelgiant į faktinį tarnybos kitų valstybių ginkluotosios pajėgose laiką.

„Ginkluotosios pajėgos malšino Vengrijos sukilimą, malšino „Prahos pavasarį“, nuvertė teisėtą valdžią – Afganistano karalių. Tai ši tarnybos laiką reikia priskaičiuoti ir Lietuvos valstybės naudai?“ – retoriškai klausė P. Jakučionis, svarstant Prezidento grąžintą įstatymą.

Jis taip pat paaškino, kad abejotinas ir tarnavusiųjų pasienio tarnyboje laikas, skaičiuojamas kaip nuopelnas Lietuvai, už kurį mokama valstybinė pensija.

„Visa pasienio tarnyba buvo KGB struktūra. Tai tarnyba KGB struktūroje, kuri pagal mūsų įstatymus yra paskelbta kaip nusikalstama struktūra, užskaitome kaip tarnyba Lietuvos valstybei?“ – vėl retoriškai klausė P. Jakučionis.

Jis sutiko, kad nereikėtų ginčytis dėl milicijos arba priešgaisrinės apsaugos tarnybos darbuotojų. Tačiau valstybinė pensija neturėtų būti skaičiuojama ne tik už tarnybą naikintojų būriuose ir batalionuose, bet ir NVD vidaus kariuomenėje, kuri „vaišino“ žmones „bananais“ Katedros aikštėje, Tbilisyje ir Baku. Reikėtų išsiaikinti, ar tie pareigūnai dalyvavo minimose represijose, ar nedalyvavo. Tokia pati padėtis su tarnavusiais OMON. P. Jakučionio manymu, visa tai Prezidento teisininkai turėjo apsvarstyti, tada būtų galima laisvai balsuoti už Prezidento siūlomą variantą.

Panašios, tik kiek griežtesnės nuomonės apie šį įstatymą buvo kitas Tėvynės sajungos frakcijos narys A. N. Stasiškis, Seime teiges, kad valstybinė pensija yra pensija už nuopelnus Lietuvos valstybei.

„Tai leiskite paklausti, jei žmogus Budapešte malšino Vengrijos sukilimą, tai yra nuopelnas Lietuvos valstybei? Nuopelnasyra tai, kad jis lemiamu momentu apsisprendė, atsisakė praeities ryšių ir nuėjo tarnauti atkurtai nepriklausomai Lietuvos valstybei. Už tai ir reikia skirti valstybinę pensiją, o ne skaičiuoti, kiek ir kur jis kažkam daužė dantis“, – neslėpė savo emocijų buvęs politinis kalinas.

Jis savo asmeniniu pavyzdžiu aiškino, kad jo, kaip buvusio politinio kalino ir Lietuvos piliečio teisėti lūkesčiai bus apvilti, jei valstybinės pensijas gaus ir jo budeliai.

„Aš gaunu valstybinę pensiją ir gauna tas, kuris mane Lukiškėse sodo į karcerį. Ar tai yra teisybė, teisėti lūkesčiai?“ – klausė A. N. Stasiškis.

Jis neslėpė nusivylimą, kad įstatymą grąžinę Prezidento patarėjai nesugebėjo šito ižvelgti ir pasiūlyti kitos šių valstybinių pensijų skyrimo tvarkos.

Tačiau išgąsdinti socialiai nepatenkintų šių tarnybų pareigūnų protesto į Seimo narių P. Jakučionio ir A. Stasiškio argumentus neatsižvelgė ne tik Prezidento patarėjai, tačiau ir populiarumu prieš savivaldos rinkimus susirūpinę Seimo nariai. Prieš rinkimus besirūpinantys geru savo įvaizdžiu jie nesiteikė įsiklausyti į buvusių politinių kalinių aiškinimus ir pritarė Prezidento veto be pataisų. Tiesa, P. Jakučionis jau yra parengę naujas pataisas šiam vetuotam įstatymui ir toliau atkakliai sieks, kad Lietuvos valstybinė pensija pareigūnams nebūtų mokama už tai, kad Sovietų sajungoje taikiems piliečiams dėl politinių įsikimų jie „daužė dantis“.

Ingrida VĖGELYTĖ

Ivykiai, komentarai

Niūrios perspektyvos

Žymiausi pasaulio politikos institutai, stebintys ir analizuojantys padėti, ypač grimzstančius į chaosą Artimuosius Rytus, vienu balsu tvirtina, kad šiame neramame regione sparčiai artėjama prie naujų karų, politinių režimų ir net valstybių sienų pakitimų. Didžiosios Britanijos Karališkojo Tarptautinių santykių instituto saugumo problemų valstybės ekspertas loras Timotis Gardenas teigia, jog 2007-ieji tapo kritiniai metais Artimuosiuose Rytuose. Jordanijos karalius Abdulla jau ne kartą išspėjo, kad liko keli mėnesiai bandyti bent kiek stabilizuoti padėti regione. Irake kiekvieną dieną gali prasideti pilietinis karas. Kasdien tokio karo požymiai ryškėja ir Palestinos autonomijoje, kur grumiasi dvi grupuotės – radikalioji islamistinė „Hamas“ ir nuosaikų Palestinos prezidentą M. Abasą palaikanti „Fath“.

Libano vyriausybė beveik nevaldo situacijos šalyje. Saudo Arabija kategoriskai pareiškia, kad neleis subyrėti Irakui ir dės visas pastangas neleisti Iranui kištis į Irako įvykius. Visas regionas tapo „parako statine“. O kas atsi-

tiktų, jei pagaliau truktu Izraelio ir JAV vadovų kantrybę ir jų pajėgos imtusios operacijos prieš branduolinių ambicijų pertekusį Iraną?

Nepaisydamas JAV demokratų ir dalies respublikonų priešinimosi prezidentas Dž. Bušas vis tiek ketina didinti amerikiečių pajėgas Irake. Kaip teigia Egipto Politinių ir strateginių tyrimų vadovas Mohamedas El Sajedas, Iranas dėl savo branduolinių ketinimų tampa uždelsto veikimo bomba su jau įjungtu laikrodžio mechanizmu. Jeigu kovingasis Irano prezidentas M. Achmadinežadas toliau skubės kurti branduolinį ginklą, tai karas su Izraeliu gali prasideti jau greitai.

Tuo tarpu Libane, Palestinoje, Sudane ir Somalijoje sudariusi politinė karinė situacija nekelia nė mažiausio optimizmo. Vis aštrėjanti situacija Artimuosiuose Rytuose ir Persijos įlankos regione liudija apie didėjančias problemas. Pasak vieno britų politikos apžvalgininko, visi ženkli rodo, kad šiame regione neišvengiamai artėja pilietinių karų, valstybinių sienų pakeitimo ir net kai kurių valstybių žlugimo me-

tas. Tad vargu ar pavyks pažaboti ši politinį chaosą.

Jei net paviršutiniškai analizuosime praėjusių metų situaciją Artimuosiuose Rytuose, tai pastebėsime, kad padėtis daugiau nei slegianti. Karas Irake, praėjus trejiems metams, dar labiau pagilino krizę. Net jei JAV karinės pajėgos ir paliktų Iraką, tai padėtis dar labiau komplikuotųsi. Tą suvokia ir JAV prezidento Dž. Bušo politiniai priešininkai. „Al Qaeda“ ir kitų islamiškų radikalijų organizacijų išpuoliai aiškiai rodo, kad šios jėgos paskelbė „šventąjį karą“ („džihadą“) ne tik JAV, bet ir visiems Vakarams.

Siekiant bent iš dalies pažaboti Artimujų Rytų krizę, kaip teigia Paryžiaus Strateginių tyrimų centro direktorius prof. Žanas Fransua Dagiuzanas, būtina surasti Izraelio ir palestiniečių konflikto sureguliavimo raktą. Tokiai idėjai pritaria visi. Tačiau Palestinos autonomija atsidūrė prie pilietinio karos ribos. Nuosaikus Palestinos prezidentas Mahmudas Abasas visomis išgalėmis bando sustabdyti „Hamas“ radikaliosios teroristinės organizacijos įsigalė-

jimą Palestinoje. Netgi pasiūlė surengti naujus Palestinos prezidento ir parlamento rinkimus. Bet kas atsitiktų, jeigu tuose rinkimuose laimėtų „Hamas“ radikalai? Tokiu atveju, naujas karas su Izraeliu būtų neišvengiamas.

Pasak minėto prancūzų profesoriaus Ž.F. Dagiuzano, dabartinėje situacijoje ant parako statinės atsidūrusiame regione kol kas nugalėtoju taupo Iranas. Teherano režimas toliau plečia savo branduolinių programą, kurios, nežiūrint jokių JAV ir kitų Vakarų valstybių, netgi Jungtinės Tautų Saugumo Tarybos pastangų, neįmanoma sustabdyti. Apskritai situacija Artimuosiuose Rytuose labai negatyvi ir pavojinga. Bent jau artimiausiu metu beveik nėra vilčių tikėtis jos pagerėjimo. Be to, nestabilijų regionų pasaulyje gali padaugėti. Nuosaikūs arabų šalių politikos specialistai atkreipia dėmesį, kad radikalizmas islamizmas gali dar labiau susiprinti savo pozicijas, jei radikalai laimės artėjančius parlamentų rinkimus Maroke ir Alžyre. Tokiu atveju politinė padėtis netik Artimuosiuose Rytuose, bet ir visame pasaulyjeaptų katastrofišką.

Sveikiname

Vilniaus vadavimo žygio dalyvi, 1941 m. birželio sukilėli, Žemaičių apyg. Alkos rinktinės partizaną, Norilsko kalinį, karį savanori, garbės šaulį Ildefonsą BIČKU 90-mečio proga sveikina ir linki sveikatos, energijos bei entuziazmo LPKS Mažeikių skyrius

Apie Estijos lietuvius

Sausio 26 d. Estijos ambasadoje Vilniuje bus pristatoma Cecilijos Rasos Unt, gyvenančios Taline, knyga „Estijos lietuvių bendruomenė“.

Cecilija Rasa Ivanauskaitė – Unt gimė Jurbarke. Baganė vidurinę mokyklą studijavo lietuvių kalbą ir literatūrą Vilniaus universitete. Igi jo filologės ir pedagogės specialybę. Ištekėjo už esto Ants Unt ir apsigynė Estijoje.

Dirbo pirmojoje Lietuvos Vyriausybės nuolatinėje atstovybėje Taline, Lietuvių bendruomenės veikloje – nuo pirmųjų Estijos lietuvių draugijos įsteigimo dienų – 1980 metų. Kaip Estijos lietuvių bendruomenės valdybos narė ir Estijos Tautybių forumo delegatė dalyvavo Estijos ir Lietuvos sajūdžio suvažiavimuose, keletą metų vadovavo Estijos lietuvių delegacijai Pasaulio lietuvių sporto žaidynėse, Pasaulio lietuvių bendruomenės seimuoose, įvairose simpoziumuose.

Sukaupta patirtis ir asmeniniai pastebėjimai Cecilių Rasai Unt atvėrė kelius plačiau papasakoti visuomenėi apie lietuvių gyvenimą Estijoje. Ji paraše per 150 straipsnių, išvertė septynias grožinės literatūros knygeles vaikams. Iš to, ką buvo surinkusi, vėliau papildydama nauja medžiaga, paraše knygą „Estijos lietuvių bendruomenė“.

Knygą sudaro trys dalys. Pirmoje – „Mūsų dienos“ publikuojami C.R. Unt užsenio lietuvių spaudoje pasirodė straipsniai apie Estijos lietuvių gyvenimą, jų problemas, draugijos kultūrinę veiklą, ryšius su Lietuva. Antroje dalyje – „Mūsų vaikai“ – nušvičiamas Estijoje gyvenančių mišrių šeimų vaikų, besimokančių lietuvių kalbos ir dalyvaujančių tarptautiniuose piešimo, rašinių konkursuose, Lietuvos vaikų stovyklose ir sporto varžybose, išpuždžiai. Trečiąją dalį – „Kiti apie mus“ – sudaro lietuvių žurnalistų pokalbiai su Estijos lietuviiais, turėjusiais įtakos Estijos lietuvių bendruomenės gyvenime.

“Tremtinio” inf.

Kinija demonstruoja karinius „muskulus“

Rusijos karinio pramoninio komplekso „Rosvooruženije“ vadovai negali atsidižiauti, kad sparčiai savo ekonominius ir politinius „muskulus“ auginančiai Kinijai parduodama vis daugiau rusiškų ginklų. Komunistinė Kinija – didžiausia Rusijos ginklų pirkėja. Antroje vietoje – Indija, trečioje – Vietnamas ir Jemenas. Paskutiniai metais Kinija iš Rusijos nusipirkė šešis povandeninius laivus, du kreserius ir daugybę kitos ginkluotės. Tačiau ir pati Kinija sugeba pasigaminti pačių moderniausiu ginklų.

Neseniai viso pasaulio informacinių agentūros paskelbė sensacingą pranešimą, kad sausio 12 d. Kinija savo gamybos paleista raketa numušė pasenusi dirbtinį žemės palydovą, kuris skriejo orbitoje aplink žemę beveik 900 kilometrų aukštupyje. Tam nebuvo jokios būtinybės, tik siekis visam pasauliui pademonstruoti, kad Kinijos ginkluotosios pajėgos savo raketomis gali pasiekti taikinius ne tik bet kokioje Žemės rutulio vietoje, bet ir kosmose. Pasak garsios informacinių agentūros „Reuters“, šis beprecedenti-

nis Kinijos karinių pajėgų žingsnis sukėlė šoką visame pasaulyje, o ypač Jungtinės Amerikos Valstijose, kur kuriamas kosminis antiraketinis skydas, siekiant apsiginti pirmiausia nuo „blogio ašies“ valstybių – stalinistinės Šiaurės Korejos ir neslepiančio savo branduolinių ambicijų Irano raketinių smūgių. Beje, apie tokius galimus smūgius atvirai skelbia Šiaurės Korejos „didysis vadas ir mokytojas“ Kim Čen Iras ir Irano prezidentas Mahmudas Achmadinežadas.

Niekam ne paslaptis, kad Kinija sparčiai tempais veržiasi į kosmosą, siūsdama aplink žemės orbitą savo palydovus, daugiausia žvalgybinius. Toki būdu Pekinas atvirai meti iššūkį pasauliui, pirmiausia JAV ir Rusijai, siekdamas atimti iš Vašingtono ir Maskvos „kosminį monopolį“. Jeigu Maskva, turėdama savų politinių tikslų, vengia atvirai reikštį susirūpinimą dėl Kinijos kosminės programos ir konkurencijos, turinčios aiškiai išreikštą karinį pobūdį, tai JAV Valstybės departamento atstovas Robertas Džozefas, atsakingas už tarptautinį saugumą, pripažino, kad nors

Kinijos gebėjimai veržtis į kosmosą niekam nebuvo paslaptis, bet žinia apie Kinijos palydovo sunaikinimą, ypač tokiai aukštupyje, visai Amerikai buvo didelė staigmena. Pasak R. Džozefo, Jungtinės Amerikos Valstijose niekas nesitikėjo, kad komunistinė Kinija šioje srityje yra taip toli pažengusi. Kita vertus, pagal galiojančius tarptautinius susitarimus, ginklų, kuriais galima sunaikinti žemės palydovus, kūrimas yra draudžiamas. Aukštas JAV nacionalinio saugumo tarnybos pareigūnas priminė, kad toks yra ir JAV bei Kinijos susitarimas civilinės kosmonautikos srityje. Kaip teigia Vakarų spauda, Vašingtoną po šio įvykio tiesiog ištiko šokas, labai panasus į tą, kai Sovietų sąjunga beveik prie 50 metų paleido į orbitą pirmąjį pasaulyje žemės palydovą. Be Jungtinės Valstijų, ši Kinijos akibrokštą kosmose griežtai kritikavo Didžioji Britanija, Japonija, Australija, Kanada ir Pietų Korėja. Pastarosios susirūpinimas visiškai nesuprantamas, nes stalinistinė Šiaurės Korėja net nebando slėpti, kad Pietų Korėja pirmiausia

taps jos raketų taikiniu. Gana įdomi Maskvos reakcija į tokį „draugiškos“ Kinijos žingsnį. Rusijos vicepremjerės ir gynybos ministras Sergejus Ivanovas suabejojo, ar Kinija iš tiesų įvykdė tokią pasaulį sukrėtusią staigmeną. S. Ivanovas, vienas iš artimiausių Rusijos prezidento aplinkos žmonių, pranešimus apie Kinijos palydovo sunaikinimą pavadino „gerokai perdėtais gandais“. Užtat vienės Rusijos gynybos ekspertas generolas leitenantas Leonidas Sažinas nedvejodamas pareiškė, kad Kinijos „eksperimentas“ sunaikinant savo dirbtinį žemės palydovą, tebuvo normalus atsakas į JAV naujausios ginkluotės bandymus kosmose. Su Rusijos generalo nuomone galima ir sutikti. Juk Kinija demonstratyviai numušė palydovą beveik tokiai pat aukštupyje, kokia me skrieja ir JAV palydovai.

Bet kaip ten bebutų, netenka abejoti, kad šis Kinijos žingsnis ne tikai užterškosmosą sudaužyto palydovo šiukšlėmis, kurios gali apgadinti kitus kosminius objektus, bet ir sukels naujas, dar didesnio maso ginklavimosi varžybas.

Skaičiutojų mintys

Ar politika yra tabu?

Dažnai girdime "nepolitikuokite, nekalbėkite apie politiką – juk tai politika". Tad norėtusi paklausti ir issiaiškinti, kas yra politika ir politikavimas.

Politika – tai mūsų valstybės gyvenimas, o politikavimas – kalbėjimas apie valstybės gyvenimą, jossantykius su kitomis valstybėmis. Manau, tik politikuodami parodome savo politinę ir pilietinę brandą bei neabejingumą savos valstybės kūrimui ir reikalų tvarymui. Sakoma – kai tautos nebesirūpinā valstybės gyvenimu, jos praranda savo valstybingumą, vėliau išnyks taip pat. Vieni iš pavyzdžių galėtų būti čigonai. Nesu girdėjęs, kad čigonai politikuotų ar domėtusi savo istorija. Dauguma jų gyvena apsiribodami asmeninių būtinybės interesų tenkinimu. Užtart savo valstybės ir neturi. Kitas pavyzdys galėtų būti rusai. Kad ir pačiam gūdžiausiai pragertame Sibiro kolūkyje pakalbintas demokratas rusas keiks Leniną, Staliną už intelligentijos išžudymą, politinės ir ekonominės santvarkos sugriovimą. Komunistas rusas keiks Gorbačiovą už tai, kad Sovietų sąjungą sugriovė, bet nei vienas, nei antras nekeiks ir neniekis Rusijos – savo Tėvynės. To ne viada galėtume pasakyti apie Lietuvos gyventojus. Juk dažnai girdime, kaip

dažniausiai tie, kurie dėl Lietuvos laisvės ir pirmo nepajudino, sako: „Okas man ta Lietuva, ką ji man davė?“ Tokio norėtusi paklausti, o ką tu Lietuvių davei? Juk Lietuva tu pats ir esi. Džiugu, kai autobuse, parduotuvėje, šeimose ar šiaip viešose vietose išgirstu politikuojant – kalbant apie valstybės reikalus. Prie to reiktų pratinti nuo mažumos. Mokyklose irgi nereikėtų bijoti žodžio „politika“. Kiekvienos klasės mokiniai galėtų išsirinkti savo seimą, jo pirmininką, etikos komitetą ar premjerą. Taip užaugusiuojančiai karta sugebėtų ir tikrą Seimą išsirinkti, tokį, kurio antra dieną po rinkimų patys nekeiktų. Beje, rinkimai, kurie jau ne už kalnų, yra mūsų politinės ir pilietinės brandos egzaminas, iš esmės lemiantis tolimesnio gyvenimo kokybę. Politika – ne Viešpaties ir ne velnio nuosavybė, bet mūsų visų išprusimo ir valstybės valdymo mokytoja. Tad diskutuokime, politikuokime. I rinkimus ateisim atrūkotis akmens ir sugebėsim grūdus atskirti nuo peilių. Politikuokim ir tam, kad per Tėvynės reikalų suvokimą ir žinojimą ateitų meilė ir pagarba jai, kad suvoktume, jog per valstybines šventes prie savo namų reikia iškelti Lietuvos trispalvę.

Stasys BURBA

Pilietybė ir tautybė – ne tas pats

Tai, kad dabartiniuose lietuviškuose pasuose, šešiolikmečiams išduamuose nuo 2003 m. sausio 1 d., neirašoma žmogaus tautybė, yra baisiau, negu lietuviškos spaudos uždraudimas po 1863 m. sukilimo. Juk dėl emigracijos, globalizacijos po 50 ar 100 metų nebėliks žodžiu: tautybė, lietuvis, lietuvių. Kad tautybė būtų išrašyta mūsų dokumente, pasiraše tūkstančiai žmonių, išgirdome dešimtis tūkstančių šauksmų mitinguose, susirinkimuose.

Mūsų brolių latvių pasuose yra įrašas: „Tautiba/Nationality/Latvietis“. Mūsų dokumentuose išrašyta kitaip

(prašom įsitikinti pažiūrėjė į savo pašą ar tapatybės kortelę): „Pilietybė/Nationality/ Nationalite/ Lietuvos Respublikos“. Lietuvos pasuose, tapatybės kortelėse pagal lietuvių–anglų ir lietuvių–prancūzų žodynus turi būti parašyta taip: „Pilietybė/Citizenship/Citoyenneté/ Lietuvos Respublikos“ ir „Tautybė/ Nationality/ Nationalité/ Lietuvos“! Anglų–lietuvių kalba Lietuvos Respublikos Konstitucijoje (prašome pažiūrėti 12 ir 29 straipsnius) gerai išversta: „Nationality–Tautybė“ ir „Citizenship – Pilietybė“. Taip ir turi būti!

Ričardas Mykolas ČESNUTIS

Nesenai „žinių radijas“ ir kai kurie Respublikos laikraščiai pranešė, kad LR Seimo narys Emanuelis Zingeris pasiūlė Seimui į mūsų kalendoriaus Atmintinė dienų sąrašą išrašyti 1791 metų gegužės 3 dienos konstitucijos dieną, kurią priėmė vadinamasis Ketverių metų seimas (1788–1792). Ši konstitucija istorine prasme buvo pirmoji Europoje. Tai teisėtai kelia lenkų tautos pasididžiavimą, jos diena švenčiama Lenkijoje. Pagal ją bajoriškoji respublika paversta konstitucine monarchija, sustiprinta centrinė valdžia. Iš buvusios federacinių Abiejų Tautų Respublikos pereita į unitarinę Lenkijos valstybę. Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė toje konstitucijoje jau neminima. Konstitucijos pagrindinis tikslas buvo išsaugoti Lenkijai.

Kiek žinoma, tokios konstitucijos, kurioje išbraukiamas Lietuvos vardas, priėmimui minėtame Seime priešinisi dauguma LDK deputatų. Kaip rašo Bronius Makauskas savo „Lietuvos istorijoje“, lietuvių teises Ketverių metų Seime ypač gynė lietuvių artilelijos generolas Kazimieras Nestoras Sapiega. Jis kalbėjo: „Tautų privilegi-

Nepritariame E. Zingerio pasiūlymui

Atviras laiškas Lietuvos Respublikos Seimui

je Lenkija teisino grobikiškus J. Piłsudskio ir L. Želigovskio tikslus, mūsų sostinės okupaciją, sukurptą vadinančią „Vidurinės Lietuvos“ ikūrimą, priešiškumą Lietuvos valstybingumo atkūrimui.

Taigi pono E. Zingerio pasiūlymą galima būtų pavadinti neatsakingu, pigiu politiniu triuku, dangstantis Europos Sąjungos skraiste, „atvirene Lietuvos visuomene“ ir panašiai. Štai Lietuvos lenkų liaudies partija Gegužės 3-iosios konstitucijos vardu jau siūlo pavadinti net vieną Vilniaus skverą. Tokius siūlymus galima būtų pavadinti tik pasityciojimu iš mūsų tautos išgyventų realijų.

Nuostabą kelia mūsų Seimo danguos narių lengvabūdžiumas, neįsigilinimas į E. Zingerio projekto esmę. Kaip skelbė ELTA, sausio 17 dieną LR Seimas po pateikimo pritarė minėtam E. Zingerio pasiūlymui... Šis projektas toliau bus svarstomas kovo 10 dieną prasidėsiančioje Seimo pa-

ningrade – rankas ant pilvo laikydamas, Rygoje – priglaudės prie šonų, o Vilniuje – sukryžiavęs?“ Brežnevės atsakė: „Maskvoje esu didis žmogus, Leningrade šiek tiek mažesnis, Rygoje bijau, kad kišenių neištuštintų, o Vilniuje bijau, kad kas į užpakuojant neįsijut, nes lietuvių tenai be muilo lenda“.

Panašu, kad pastarieji ir kibo į didelius ginčus dėl reikalavimo, kad Rusija atlygintų žalą Sausio 13-osios auksu šeimoms. Jie prilygsta tiems sovietiniams valdininkams, kurie nemastydami vykdė visus Kremliaus reikalavimus. Susimąstykite, pagalvokite, ar dorai atstovaujate jus išrinkusių žmonių lükescių?

Antras anekdotas byloja apie valdininkus, kurie ir anuomet priešinosi atėjūnų nurodymams: „Brežnevės svečiavosi Kuboje ir gavo nemažą galbūt medžiagos kostiumui. Gržės į Maskvą pasikvietė siuvėją. Tas, apžiūrėjės medžiagą, pasakė: „Kostiumas neišeis, užteks tik kepurei ir liemeinei“. Tada Brežnevės nuvažiavo į Leningradą. Ten jam pasakė, kad gali pasiūti tik švarką. Rygoje – kad pasiūs višas kostiumą. Kai Brežnevės atvyko į Vilnių, medžiaga išmatavėsi siuvėjas pasakė: „Leonidai Iljičiau, graži medžiaga, pasiūsime kostiumą, liemenę ir atsargines kelnes“. Brežnevės nustebės pažvelgė į siuvėją. Šis paaškino: „Matote, Maskvoje jūs – didis žmogus, Leningrade – truputį menkesnis, Rygoje – eilinis žmogutis, o čia, Vilniuje, mes š. a. į lapu pri-dengiame“.

Tad, išrinktieji į Seimą, būkite kaip tas siuvėjas ir tinkamai atstovaukite savo valstybei, o ne drebinkite kinkas, kaip peliūščiai, pavaryti po šluota.

Mindaugas BABONAS
LPKTS Garliavos filialo pirminkas

Kada suprasime, kad esame valstybę?

Šiandien susėdė lyg ir rimti vyrai svarsto nereikšmingus klausimus ir ginčiasi po keletą valandų. Tautai ne-suprantama, kodėl būtent tai reikia svarstyti. Ką valstybė privalo daryti gindama savo piliečių teises?

Taip prieš šešiolika metų mūsų ne-priklausoma valstybė buvo užpulta svetimos valstybės kariuomenės, nužudyti, sužeisti beginkliai žmonės. Jeigu tai būtų atsistikę kitoje valstybėje, jos vadovai seniai būtų pareikalavę, kad ta valstybė užpuolikė atlygintų skriaudą šeimoms, nukentėjusioms nuo baisaus įvykdyto smurto. Nejaugi ir kitos valstybės seimas, parlamentas ar senatas sėdėtų ir keletą valandų ginčytis šiuo klausimu, kuris seniai turėjo būti pareikštas valstybei užpuolikei.

Gerbiami Seimo nariai, kada suprasite, kad esate nepriklausomos valstybės atstovai? Jūs turite tarnauti tai valstybei, kurios žmonės jus išrinko ir pasitikėjo jumis. O jums, balsavusieji prieš kreipimasi į Rusiją dėl žalos atlyginimo suluoštiesiemis, nužudytių šeimoms niekaip nesiseka pakieisti mąstysenos, jūs vis dar dairiotės, kaip išgasdintas peliūščiai, katino pavarytas po šluota. Galvodami kaip peliūščiai, neerzinkite katino.

Gerbiamieji, kurie „vyresniojo brolio“ penkiaskesi metų nurodymų klausėte, jeigu nepakeisite mąstysenos, niekada nesugebėsite dorai atstovauti savo šaliai.

Iš praėjusių laikų prisiminiau porą anekdotų apie anų laikų dviejų kategorijų funkcionierius. Vieni buvo paklusnūs iš Maskvos siunciāmiams įsakymams, kiti tiems įsakymams priešinosi. Pirmas anekdotas byloja: „Kartą žmogelis paklausė Brežnevo: „Leonidai Iljičiau, kodėl jūs Maskvoje vaikštote išdidžiai, iškélęs galvą, Le-

vasario sesijoje. Daryra laiko atsipeikėti, prisiversti pavartyti Lietuvos istorijos puslapius.

Kalbant apie įstatyminės medžiagos ištakas, reikėtų prisiminti Vilniaus Seime 1529 m. priimtą LDK kanclerio Alberto Gošauto parengtą Pirmaių Lietuvos Statutą, įtvirtinus LDK valstybingumą, jos politinę santvarką. Pagaliau dabar mes turime savą – Lietuvos Respublikos Konstituciją, žymintą Lietuvos istorinį valstybingumą, jos teisinius pamatus, grįstus „Lietuvos Statutais ir Lietuvos Respublikos Konstitucijomis“, padėjusioms išsaugoti ir savo dvasinės kultūros pagrindinį elementą – kalbą, raštą, papročius. Turime ir savo Konstitucijos, priimtos 1992 metais, dieną. Tai spalio 25-oji. Antros dienos, ypač dvelkiančios svetimybė, mums tikrai nereikia.

Zigmas TAMAKAUSKAS,
Kauno miest. savivaldybės
Švietimo tarybos, LLKS štabo narys

jos nėra jos valdovų nuosavybė ir net nėra visos šiuo metu gyvenančios kartos nuosavybė. Mes negalime jų atsisakyti, o paveldėjė iš protėvių privalome jas visas išsaugoti palikuonims“. Tačiau į lietuvių norą daugumą Seime sudarę lenkai neatsižvelgė. Jiems rūpėjo tik Lenkijos interesai. Lietuvos vardas toje konstitucijoje nebuvuoja išrašytas. Lietuvos Didžioji Kunigaikštystė, teisiškai pradėta naikinti Liublino unijos aktu, čia buvo galutinai sunaikinta. Sunaikinti paskutiniai Lietuvos valstybingumo likučiai. Lygiai kaip 19 amžiaus viduryje Lietuvos vardą iš žemėlapio išbraukė carinė Rusija. 1791 m. spalio 20 d. lyg Gegužės 3-iosios konstitucijos atsvarai pasirašytas „Abiejų Tautų savitarpio garantijos įstatymas“ buvo tik bevertis popierius... Jame nebuvo Lietuvos valstybės, liko tik kažoks „regionas“ – sritis. Remdamasi 1791 m. gegužės 3-iosios konstitucijos idėja 20 a. pradžio-

2007 m. sausio 26 d.

Ne tik materialūs turtai...

Ne valdomi turtai ir ne skurdas, o dvasinės, moralinės paskatos nulemia ištikimybę tautai ir Tėvynei. Juk daugelis 1919 metų Lietuvos kariuomenės kūrėjų savanorių buvo kilę iš varginę valstiečių – bežemių kumečių...

Slendzokų šeima carovaldžios metais kumečiavo Liūliškio dvare, netoli Daukšių bažnytkaimio. Senelis buvokilės nuo Suvalkų apylinkės. Jis, sužalotas buliaus, jaunas mirė. Sūnus Antanas Slendzoka Nepriklausomos Lietuvos metais gavo du hektarus žemės, vėliau valdžia jam pridėjo dar du hektarus pievų. Su šeima įsikūrė prie Žuvinto palių (pelkių), kur išteka Dovinės upė, (Marijampolės aps. Gudelių valsč. Daukšių k.) ir pamažėl prasigynė. Pasistatė trobas; miško medžiagos iš valdžios gavo nemokamai. Šeimoje gimė trys vaikai: du sūnūs ir viena duktė. Slendzokos buvo sąmoningi Lietuvos piliečiai: sūnus Jonas priklausė Šaulių sajungai, jaunesnis sūnus Vytautas (g. 1925 m.) buvo jaunasis šaulys. Šaulys buvo ir jų tėvas Antanas.

1940 m. liepos mėnesį tarnaudamas kariuomenėje netikėtai susirgo ir mirė vyresnysis sūnus Jonas. Tuo metu Lietuva jau buvo paverpta. Netrukus, 1941 m. birželio 1 d., į Sibirą buvo ištremta Daukšių šaulių būrio vadovo, mokytojo Stankevičiaus šeima.

Vytautas Slendzoka mokėsi Marijampolėje. Kai 1944 m. vasarą sovietų armija iš Lietuvos ištūmė vokiečių kariuomenę, jam jau suėjo tiek metų, kad teko slapstyti nuo mobilizacijos. Tuo metu į stribus išstojo keli pažystami daukšiečiai. Su vienu iš jų dar pradžios mokykloje dažnai apsistumdydavo. Dabar tas įsidėmėtinės mokyklos draugas pradėjo dažnai lankytis Slendzokų namuose ir raginti, kad sūnus Vytautas greičiau prisistatyti į sovietinį karinį komisariatą.

Iš Daukšių vyrų tik trys tuomet prisistatė ir buvo išsiųsti šturmoti Kraliaučiaus ar Berlyno, visi trys iš fronto grįžo invalidai. Kiti nuo mobilizacijos slapstėsi paliose, tapo partizanais. Vytautas atsinešė mūšio vietoje rastą šautuvą, šovinių ir granatų. Kai

kurie stambesnių ūkininkų sūnūs nesitikėjo jį pamatyti tarp partizanų – juk sovietai skelbėsi esą „biedniokų valdžia“ ir taip stengėsi tarpusavyje supjudyti Lietuvos žmones.

Ziemą į vieną būrių susirinko 15 vyru. Iki pavasario priešai į palias nelindo ir partizanai ten baigė žiemotį „neuzkabinėjami“. Tik 1945 m. balandžio 23 d. sargybinis pranešė, kad į palias braunasi sovietų kareivių būrys. Partizanų vadas J. Kasperavičius pasiuntė V. Slendzoką-Vijurką, Lyną atšaukti sargybinį. Kai jis su sar-

sidariusių išvandens augalų. Kareiviai plaukė valtimis ir tas saleles apžiuri- néjo. Kareiviai valtyse jautėsi nesaugiai – jiems patogiai buvo šaudyti nuo kranto. Jie turėjo ir minosvaidžių, bet minos įsmigdavo į dugną ir ištékšdavo purslus dumblo, nepadarydamos didesnės žalos.

Naktį partizanai nusprendė praveržti iš apsuptyies. Jie susėdo į valtis ir išplaukė įvairiomis kryptimis. Valtis su maisto atsargomis priplaukė vietą, kur tykojo priešai. Kareivis nuo kranto į valtį įmetė granatą. Valtyje

V. Slendzokos paveikslas „Partizanai Žuvinto paliose“ reprodukcija

gybiniu jau traukėsi, pastebėjė kareiviai juos apšaudė. Grįžęs vienas V. Slendzoką pranešė vadui, kad žuvo jų draugas Juozas Laukaitis. Naktį karstą su žuvusiojo kūnų draugai nuplukdė valtimi Dovinės upę iki Daukšių ir ten vienos kapinaitėse slapta palaidojo. Kariuomenė sunakino partizanų būstą ir šie kuriam laikui pasitraukė į palių. Jie atliko keletą žygį, tarkim, buvo užėmę Gudelių stribyną.

1945 m. liepos 7 d. prasidėjo didelės kautynės Žuvinto ežere ir pelkėse. Tuo metu partizanų būriui ēmė vadovauti V. Kubertavičius. Partizanai slėpėsi ant plaukiojančių salelių, su-

buvę du partizanai dar priešai sprogsant suspėjo išsokti ir išskapstytį į krantą. Valtis su maisto atsargomis nuskendo. Poto savaitę visas būrys vyru išgyveno nevalgę, galėjo tik pelkių vandens atsigerti. Ežere buvo likę apie 20 partizanų, kitiems pavyko praveržti. Vėliau visi partizanai iš ežero pasitraukė.

V. Slendzoka su kitais dvieims partizanais išejo į Gudupių kaimą susitikti su kitais Laisvės kovotojais. Pakeliui pateko tiesiai į priešo pasalą, bet liko gyvi, nors.

Pasiekus sutartą vietą, po pasitarimo partizanų vadai leido V. Slendzokai legalizuotis. Jis paslėpė šautuvą ir

sovietų pareigūnams prisistatė tik kaip slapstėsis nuo mobilizacijos. Išidarbino rezervato prižiūrėtoju. Ijo namus partizanai dažnai ateidavo išsidžiovinti drabužių, pailseti, jiems iškepdavo naminės duonos.

V. Slendzoka gyveno per plaukelį nuo sovietinio kalėjimo. Keletą kartų buvo areštuotas. Pirmą kartą jis uždarė į vėjo perpučiamą Gudelių stribyno palėpę, kai lauke buvo 20 laipsnių šalčio. Vos nesušalo, per naktis mankštinosi. 1947-ųjų rudenį drauge su J. Astrauskui išplaukė susitiki su partizanais. Rezervato inspektorius T. Zubavičius parašė fiktyvų įsakymą, kad jie plaukia suskaičiuoti bebrų. Bet tuo metu vyko enkavestistų „košimas“. Žuvo šeši partizanai. Ežere areštavo V. Slendzoką su bendrakeleiviu, eigulį ir meškerioną. Areštuotuosius nuvežė į Simnā. Ten jiems įsakė iškrauti žuvusius partizanus. V. Slendzoka stebėjos, kad dėl žuvusių džiūgavo ne enkavestistai, o keli lietuviai stribai. Areštuotieji turėjo nurengti partizanus (jų drabužius paėmė kratai), po to vėl aprenkti ir sustatyti prie tvoros, kad galima būtų nufotografuoti. Po savaitės mirštančius iš bado areštuotuosius paleido.

Dar kartą V. Slendzoka buvo areštuotas ir uždarytas į bulvių kamarą, kai 1950 m. netoli jo namų žuvo vieni iš paskutinių to krašto partizanai – Juozas Vaičiulis-Vėjas ir Antanas Pūkas-Dūlis. Trečias, nesenai išėjęs pas partizanus, buvo paimtas gyvas.

Vytautas Slendzoka nesenai surašė atsiminimus – trumpą autobiografiją ir draugų padedamas juos nedideliu tiražu išspausdino. Vytautas turi ir menininko gabumą, kuriuos jam padėjo atskleisti Rigiškių Jono gimnazijos mokytojai. Jis tapo peizažus, paveikslų religine tematika kopijas. Keli jo tapyti paveikslai partizanika tematika papildo Marijampolės Tauro apyg. partizanų ir tremties muziejaus ekspoziciją.

Pagal V. Slendzokos autobiografiją parengė Aleksandras JAKUBONIS

Jurbarkė įamžintas istorinis atminimas

Sausio 13-ąjį jurbarkiečiai, pasimeldę parapijos bažnyčioje už Lietuvos laisvės gynėjus, nuvyko prie buvusio NKVD pastato Kauno gatvėje. Ten 1944–1945 m. buvo kankinami laisvės gynėjai. Atidengta ir pašventinta paminklinė lenta. Prisiminimais dalijosi tų metų laisvės kovų dalyviai.

Vėliau jurbarkiečiai ir svečiai rinkosi rajono kultūros namuose. Čia skambėjo patriotinės dainos, atliekamos Jurbarko buvusių politinių kalinių ir tremtinės choro „Versmė“ (vad. Marija Tautkuvienė).

Savo kūrybos eilėraščių knygutę „Aidai“ pristatė Jurbarko r. Veliuonos sen. Kalvių k. gyventojas, Lietuvos laisvės armijos (LLA) karys Aleksas Veverskis, LLA įkūrėjo Kazio Veverskio brolis. 1958 m. iš lagerių Aleksas grįžo į gimtuoju Kalvius. Sukūrė šeimą, išaugino tris sūnus. Eilėraščius rašo nuo mokyklos suolo, net Sibiro šalčiuose savo mintis ir jausmus išliejo eilėmis. Jo kūryboje atsispindi meilė Tėvynei, Maimai, partizanų kovos. Pašiepiamas godumas, nesąžiningumas, valdžios troškimas.

Irena GIEDRAITIENĖ

Knygos pristatymas. Sėdi iš dešinės Marytė ir Aleksas Veverskiai, Alekso brolio Prano žmona Janina. Iš dešinės stovi sūnus Kęstutis

Svetima padangė nemalon, ne...

Bičiulių gatvelėje, išvėdančioje į miesto pakraštį, gyvenanti buvusi tremtinė Liongina Bružienė neturi laiko nuobodžiauti, ir nepratasi. Ši garbaus amžiaus suaukusiu moteris – Tėvynės sajungos narė, aktyviai dalyvauja Lietuvos politinių kalinijų ir tremtinių sajungos renginiuose, dainuoja buvusių politinių kalinijų ir tremtinių chore „Versmė“.

Liogina Bružienė
Rimanto Petriko nuotr.

Žvarbus vėjas taškė šaltą žiemos lietu, draskė nuogas medžių šakas. Tad Liongina neramiai žvalgėsi pro langą – gal pagaliau tas lietus liausis iki vakaro ir vėjas aprims, juk negali praleisti repeticijos, nes chore „Versmė“ nuo pat iškūrimo skamba ir Lionės sopranas. Kur bekoncertuotų „Versmės“ choristai, i kokią išvyką beišsiruošt, tarp jų visada sutaksi ir žvalią žilagalvę Lionginą Bružienę.

Nuo mažens Lionytė, – taip ją ir dabar vadina bičiuliai, – traukdavo dainas. Sibiro miškai, kuriuose dirbo lievitaitės, skambėjo nuo jų dainų. Dainavo ilgėdamosis gimtinės laukų, negailestingai ilgą dieną trumpindamos. Žavvi Lioginą ir giesmės. Daugybė jų prisimena, juk bažnyčios chore giedota daugiau nei 30 metų.

Atmintinos dienos

Gerai prisimena tas dienas, kai Lietuva tapo nepriklausoma respublika, kaip džiaugėsi žmonės, svajojo apie ateitį, geresnį vaikų ir vaikaičių gyvenimą. Tada Liogina ir tapo Tėvynės sajungos nare, buvo išrinkta į Radviliškio skyriaus tarybą, kuriai vadovavo Kęstutis Volkus. Už aktyvią veiklą L.Bružienė 2000 metais Kovu 11-osios proga apdovanojata Tėvynės sajungos tarybos padėkos raštu, įpareigojančiu vis nenurimti.

Kelias į nežinių

Ūkininkaitė Liogina užaugo Gendvilų kaime, kuriamė tévai valdė 28 hektarus žemės. Kai ji ir sesutė Genovaitė buvo dar nedidukės, mirė tėtis. Neilgai našlavusi motina ištekėjo už netolimo kaimyno Kazimiero Mataičio. Jis prie žmonos ūkio prijungė ir savuosius aštuonis hektarus. Taip tévai tapo „liaudies priesais“ – 36 hektarų savininkai jau tikri buožės. Atrodė, nieko netrūko šeimoje – nei san-

Medkirtės taigos platybėse

Seniai praeitin nubėgo gražiausios jaunystės dienos. Ne baltais parugių takeliais, ne žaluojančiomis Lietuvos pievomis, bet atšiauraus Sibiro miškais, kur jaunesnės tremtinės kirto medžius. Nepratę prie tokijų darbų merginos kiek besistengdavo, normos neįvykdavo. Vyrams sek davosi geriau, jie ir premijas gaudavo. Tik kitą mėnesį normos jau būdavo didesnės. „Visada labai norédavosi valgyti, – prisimena Liogina, – išsidi gabalėli duonos piebums ir kol pasieki mišką vis galvoji apie tą duoną, vis svarstai, gal suvalgyti, tada nerūpės. Suvalgai ir žvilgčioji į saulę, kuri lyg prikalta danguje, nesileidžia nė už ką.“

Tremiamiesiems į Sibirą

sakydavo: veža pas baltasias meškas. Su meška, tik ne baltaja, Lioginai teko susidurti pelketoje laukymėje šienaujant. Susitikimas tąkart baignės laimingai. Ne visus ir ne visada laimė lydėjo Sibiro miškuose. Jau gyvendama Zimoje moteris savo akimis matė, kaip laidojo septynis sužeistos meškos sudraskytus žmones, tarp kurių buvo ir lietuvių.

Beglės

Pirmaisiais metais jaunesnius tremtinius išveždavo kirsti tolimus miškus. Tą kartą arklio traukiamos rogės nubageno juos į visai nežinomą kaimelį. Ten riogsojo tik vienės aplieistas barakas, kuria me knibždėjo blakių. Keli jaunuoliai, labai ilgėjėsi savo šeimų, nutarė bėgti. Neklaidė, tik iki pavasarį plėčiai ištvinusios upės, per kurių niekas neišdriso perkelti. Ten juos ir pričiupo prižiūrėtojai, grąžino atgal.

Antrą kartą kelio passaviškius ieškoti išėjo keturiese. Matyt, kažkam prasitarus, jog jie išėjo namų link, pasivijo važiuoti „angelai sargai“. Tik trečias kartas nemelavo. Tąkart keliai į Zolmajų per pelkes joms parodė visai nepažištama rusė. Vos jžiūrimas takelis, pasislėpęs jau ūgtelėjusiose berželiuose, vingiavo klampia vietove. Nepataikysi – nugarmėsi prarajon. Liogina éjo pirmoji, besilaukianti draugę – iš paskos. Iš karto sekėsi neblogai, kol stanga takelis baigėsi. Pamačiusi vingiuojančią upę, mergina apsidžiaugė. Žinojo, už jos kaimas, kurį reikėjo pasiekti. Nužingsniaivo pasrovui... ir pataikė. Išgirdusios gaidžius giedant suprato – netoliše žmonės gyvena, nereikės nakvoti gūdžiame miške. Netrukus išniro ir pirmieji barakai. Tai ir buvo tuometiniai jų namai – Zolmajaus kaimelis, pasislėpęs taigos platybėse.

Vienuoliaka metų praleista toli nuo tévynės, tremtyje. Ten ištekėjo, Sibire giminė duktėrys – Vida ir Liogina, sūnus Antanas giminė jau Radviliškyje. Nors nesitikėjo, sulaukė dienos, kai Lietuva ir vėl tapo nepriklausoma. Moters supratimu, šiandieniniame gyvenime dar daug neteisybės, ne visada priimami teisingi sprendimai, bet jų tikisi, kad išaugus nauja karta, sugebésianti kurti gražesnį ir teisingesnį gyvenimą.

Nijolė KUNKULEVIČIENĖ

ILSEKITĖS RAMYBĖJE

Bolius Valentukevičius

1911–2007

Gimė Varėnos r., Liškiavoje, ūkininku šeimoje. Baigės Liškiavos pradinę mokyklą dirbo tévų ūkyje. 1944 m. išstojo į partizanų gretas. 1949 m. buvo areštuotas ir 10 m. nuteistas kalėti griežtojo režimo lageryje Karagandoje. 1956 m. grįžo į Lietuvą. Dirbo Druskininkų statybos valdyboje. 2000 m. jam suteiktas kario savanorio statusas, 2002 m. apdovanotas Lietuvos kariuomenės kūrėjo savanorio medaliu.

Palaidotas Liškiavos kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame žmoną, sūnų ir artimuosius.

Atkurtos LLKS Dainavos apygardos partizanai

Birutė Zagolskaitė-Rékiene

1926–2006

Gimė Lazdiju r., Kapčiamiestyje, Lietuvos pasienio policininko šeimoje. Baigusi gimnaziją mokytojavo Veisiejų r. pradinėse mokyklose. 1948 m. su tėvais ištremta į Krasnojarsko kr. Taštypo r. Cekano kaimą. Jauna mokytoja mėgino slapta pasitraukti, bet traukinyje buvo suminta. Kalėjo trejus metus. Vėliau buvo grąžinta į tremtį pas tévus į M-Arbatų gyvenvietę. 1956 m. ištekėjo už tremtinio. 1957 m. grįžo į Lietuvą, apsigyveno Veisiejų r. Barčių kaimے, vyro téviškėje. Užaugino sūnų ir dukterį.

Palaidota Veisiejų kapinėse.

Užjaučiame dukteri ir sūnų su šeimomis, giminėmis.

LPKTS Lazdijų filialas

Kazys Malinauskas

1921–2007

Gimė Pakruojo valsč. ūkininkų šeimoje, kurioje augo šeši broliai ir sesuo. 1944 m. išstojo į Vietinę rinktinę, iš kurios po poros mėnesių su ginklu grįžo namo. Tų pačių metų liepą Kazys jau dalyvavo valsčiaus apsaugos grupėje, kuriai vadovavo kpt. P. Paltarokas. Vėliaus, su broliu Jurgiu kovojo Petro Dominausko-Vanago vadovaujamame partizanų būryje, turėjo slapyvardį Barzda. 1948 m. spalį buvo areštuotas, nuteistas 25 m. Kalėjo Vorkutoje. 1956 m. išleistas. 1957 m. grįžo į Lietuvą, gyveno ir dirbo Šiauliouose. Sukūrė šeimą, užaugino sūnų ir dukterį. 1999 m. suteiktas kario savanorio statusas, apdovanotas Lietuvos kariuomenės kūrėju savanorių medaliu.

Palaidotas Radviliškio kapinėse.

Užjaučiame artimuosius.

Atkurtos LLKS Prisikėlimo apygardos taryba

Danguolė Pečiūraitė-Macienė

1930–2006

1941 m. kartu su tėvais, broliu ir seneliais buvo ištremta į Altajaus kr. Talmenkos r. Sipicino k. 82-ajį miškų kvartalą. Motina dar Lietuvoje buvo atskirta nuo šeimos ir įkalinta lageryje. Tėvas mobilizuotas į darbo batalioną. Tremtyje mirė senelis, tad vaikais rūpinosi motinė. 1946 m. Danguolė su broliu, kaip našlaičiai, buvo parvežti į Lietuvą. Utenoje baigė suaugusiųjų gimnaziją, pasirinko pedagogės kelią. Paskutiniu laiku mokytojavo Sudeikių pagrindinėje mokykloje.

Palaidota Utenos senosiose kapinėse.

82-ojo miškų kvartalo tremtiniai

Albinas Kondrackas

1928–2006

Gimė Padgelumbiškių k., Sasnavos valsč., Marijampolės r., ūkininkų šeimoje. Buvo vyriausias iš šešių šeimoje augusiu vaikų. Mokėsi Marijampolės Rygiškių Jono gimnazijoje. Studijavo architektūrą Kauno aukštėsniuoju technikos mokykloje. 1946 m. buvo suimtas, nuteistas 10 m. katorgos ir 5 m. be teisių. Kalėjo Lukiskių kalėjime, vėliau išvežtas į Uchta, Komiją. 1954 m. grįžo į Lietuvą, neturėjo teisės gyventi Kauņe, gyveno nepriregistruotas. Įsidarbino „Pramprojekte“. Vėdė, užaugino sūnų ir dukterį. 50 m. dainavo „Perkūno“ chore, rašė choro metraštį. Rinko Marijampolės r. išnykusiu ir esamų kaimų demografinius, topografinius ir kitus duomenis. Buvo LPKTS bei Saulių sajungos narys.

Palaidotas Kauno Karmėlavos kapinėse.

Nuoširdžiai užjaučiame artimuosius.

2007 m. sausio 26 d.

Tremtinys

Nr. 4 (738)

7

Emilija VAIČĖNAITĖ

Sausio 15 d. netekome šviesaus žmogaus – Lietuvos politinių kalinių ir tremtinįų sajungos narės, Laisvės kovos sąjūdžio dalyvės, partizanų rysininkės Emilijos Vaičėnaitės.

Emilija Vaičėnaitė – dvięjų brolių partizanų Balio ir Broniaus sesuo – gimė 1918 m. gegužės 8 d. Vaičėnai k., Obelių valsč., Joanos ir Norberto Vaičėnų šeimoje, kurioje augo septyni vaikai – keturi berniukai ir trys mergaitės. Du broliai ir dvi seserys mirė ankstai pakirsti ligos, broliai Balys ir Bronius pasirinko partizanų kelią ir žuvo kovoje už savo gimtajį kraštą. Talkinami vienos stribų okupantai pirmiausia atėmė turtą, vėliau sudegino labai sunkiai statytus namus. Emilija ir jos motina buvo suimtos ir tardytoje Obelių KGB būstinėje. Iš Emilio buvo reika-

Pro memoria

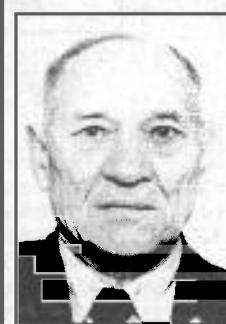

laujama išduoti brolius, iš motinos – sūnus. Motina po tardymu liko suluošinta ir mirė svetimų globojama. Iki pat 1960-ųjų Emilija slapstėsi pas svetimus. Galiausiai įsidarbiavo – iš pradžių mokykloje valytoja, vėliau – tuometinėje A. Šiaučiūnaitės trikotažo gamykloje Kaune. Uždirbtas lėšas išdalino kitiems – rėmė kūnigų seminariją, bendradarbiavo su klierikais, prisidėjo prie pogrindinių leidinių leidybos, nepaisydama gresiančių pavojų juos platino. Visą savo ilgą, kupiną negandu ir išmėgintim gyvenimą Emilia paskyrė Dievui ir Tėvynei, liko ištikima žmonėms, savo ištikinimams ir brolių partizanų atminimui. Savo gyvenimo tikslą ir prasmę vienam interviu ji buvo nusakiusi tokiai žodžiais: "Aš tikiu Lietuvą, jos žmonių šviesa. Tautos ateitimi. Tejungia mus partizanų sese".

LPKTS Rokiškio filialas

ILSÉKITĖS RAMYBĖJE

Petras Šmulkštys 1921–2007

Gimė Marijampolės aps. ir valsč. Meškučių k. 1942 m. baigė Marijampolės Rygiškių Jono gimnaziją. Rezistenčijos metais įsitraukė į pogrindinę veiklą. 1951 m. ištremtas į Tomsko sr. Kapilovkos gyv. Dirbo miško pramonėje. Tremtyje sukūrė šeimą. 1957 m. grido į Lietuvą. Apsigynė netoli téviškės. Dirbo „Atžalyno“ tarybiname ūkyje. Užaugino sūnų. Buvo ilgametis LPKTS Marijampolės sk. narys. Palaidotas Marijampolės senosiose kapinėse. Nuoširdžiai užjauciamė žmoną, sūnų, vaikaitį su šeimomis.

LPKTS Marijampolės filialas

Aleksas Taparauskas 1920–2006

Gimė Paberžės k., Gegužinės parap., Kaišiadorių r., dešimties vaikų šeimoje. Du broliai partizanai žuvo, Aleksas buvo areštuotas. Kalėjo Lukiskėse, nuteistas 10 m. lagerio ir 3 m. tremties Karagandoje. Išleistas iš lagerio, tremtyje susitiko su motina ir broliu. Ten vedė tremtinę Danutę. Grįžęs į Lietuvą dirbo Žiežmarų medelyne statybininku. Užaugino dukterį ir du sūnus.

Palaidotas Žiežmarų kapinėse. Nuoširdžiai užjauciamė artimuosius.

LPKTS Kaišiadorių filialas

Skelbimai

Lietuvių tautos poeto Bernardo Brazdžionio 100-ujų gimimo metinių minėjimo renginiai Kaune

Vasario 2 d. (penktadienį) 10 val. šv. Mišios Gerojo Ganytojo bažnyčioje (V. Krėvės pr. 97A). 11.30 val. gėlių padėjimas prie poeto B. Brazdžionio kapo Petrašiūnų kapinėse. 13 val. iškilmingas B. Brazdžionio 100-ujų gimimo metinių minėjimas prie poeto B. Brazdžionio namo Taikos pr. 21, gėlių padėjimas prie poeto B. Brazdžionio paminklo. Kviečiame dalyvauti.

Vasario 4 d. (sekmadienį) 14 val. Šiaulių miesto kultūros centre įvyks LPKTS Šiaulių filialo ataskaitinis rinkiminis susirinkimas konferencija. Kviečiame dalyvauti. Su savimi turėkite nario bilietą.

Atsiliepkite!

Norėčiau, kad atsilieptų likimo draugai, kuriems ant kairės rankos išstatuotas taškas.

Esu Juozas Rimkus, gimęs 1935 m. 1949 m. buvau ištremtas į Irkutsko sr. Nižne-Udinsko r. Atagaisko "selsoveto" Šepcino kaimą. Kaimę baigės pradinę mokyklą, 1950–1952 m. Atagaiske lankiai 5 ir 6 klasses. Bendrabutyje gyveno 41 berniukas. Tarp jų buvome keturi lietuviai: Vytas KAJOKAS, Romas ŠALASEVIČIUS, Adolfas J. ir aš – Juozas RIMKUS (pavardės galė būti netikslos). Kad praėjus daugeliui metų galėtume atpažinti vienas kitą, 1951 m. Nižne Udinsko r. Atagaisko mokyklos bendrabutyje ant kairės rankos išsitätavome po tašką. Viliuos, kad paskambinsite. Mano tel. (8 46) 453 211.

Atsiliepkite!

Ieškau mūsų mokytojos Onos MIKELEVIČIŪTĖS(?)-SMALENSKIENĖS (turėtų būti gimusi apie 1912 m.) šeimos, 1941 m. birželį kartu su trimis dukterimis – Rasa, Aušra, Rūta, ir sūneliu, ištremtos į Sibirą iš Prienų r. Šilavoto valsč. į Altajaus kr., Jabaganą. Jos vyras Juozas Smalenskas dirbo Šilavoto valsčiuje sekretoriumi, buvo išvežtas į Rešotus, žuvo 1942 m.

Prašau atsiliepti žinančiuosius apie tolimesnį šios šeimos likimą. Rašyti Rasai Kisieliūtei-Šmerauskienei, Dvaru g. 14, Kaunas LT-46399. Tel. (8 37) 392 751.

Iš anksto dėkoju.

* * *

Ieškau Algio MAŽEIKOS, kuris 1958 m. mokėsi Tomsko politechnikos instituto Elektrotechnikos fakultete. Kaip nors žinančiuosius prašau rašyti Teresei Šimanauskienėi adresu: Varnių g. 47-1, Kaunas, arba skambinti tel. (8 37) 266 364, 8 652 53 169.

Užsiprenumeruokite „Tremtinį“!

Prenumeratos indeksas – 0117. Prenumerata kainuoja: 1 mén. – 5,20 Lt, 3 mén. – 15,60 Lt, 6 mén. – 31,20 Lt. „Tremtinys“ išeina keturis kartus per mėnesį.

Vienas savaitraščio numeris kainuoja 1,30 Lt.

Iki kiekvieno mėnesio 22 d. galite užsiprenumeruoti „Tremtinį“ kitam mėnesiui. „Tremtinį“ siunčiame ir į užsienį. Prenumeratos kaina metams – 80 JAV doleriu.

SL289

Redaktorė - Jolita Navickienė

Redakcija: Aušra Šuopytė,

Dalia Maciukevičienė,

Vesta Milerienė

Tremtinys

Mūsų adresas: Laisvės al. 39, LT-44309 Kaunas, tel. (8 37) 323 204, faksas (8 37) 323 214
El. paštas: tremtinys@erdves.lt, LPKTS puslapis internete: <http://www.lpkts.lt>
Įmonės kodas 3000 32645. Ats./sąsk. AB "Vilniaus bankas", kodas 70440, Nr.LT18 70440600 0425 8365.
Spausdino spaustuvė UAB "Rinkos aikštė", Josvainių g. 41, Kėdainiai
Offsetinė spauda 2 sp. lankai. Tiražas 3740. Užs. Nr. Kaina 1,30 Lt

Redakcija pasiliauka teisę trumpinti ir redaguoti straipsnius, rankraščiai negrąžinami. Redakcijos nuomonė nebūtinai sutampa su autoriaus nuomone.